

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-2

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Medailon z hrobu 914/803 z kostela sv. Kříže v Javorníku (obr. 22, str. 191). Medallion from grave Nr. 914/803 in the St. Cross Church in Javorník (Fig. 22, Pg. Nr. 191).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

LOŠTICE (OKR. ŠUMPERK)

Komenského ulice, parc. č. 632/1. Středověk, novověk. Město, farní kostel. Záchraný výzkum.

Lokalizace v S-JTSK: okolí bodu: X = 1102278,4, Y = 568438,83

V podzimních měsících roku 2014 a 2015 probíhal archeologický dohled při hloubení drenážních výkopů a výkopů pro nové dešťové svody, jež vedly téměř po celém obvodu kostela sv. Prokopa, pouze s výjimkou jeho severovýchodního gotického závěru. Zvýšená pozornost byla věnována severozápadním a jihovýchodním obvodovým zdem stávajícího presbytáře, jenž je částí původně pozdně románské chrámové lodi (Kašpárková, Hořínek, Richterová 1993).

Během archeologického výzkumu byla podrobně dokumentována všechna výkopy obnažená základová zdiva. Na severozápadní straně stávajícího presbytáře bylo zjištěno větší množství kamenných kvádrů vyrobených buď z pískovce, nebo místních jemnozrnných drob. Pata pozdně románského základu se v tomto prostoru nacházela poměrně mělko pod stávajícím povrchem, a to v hloubce 0,95 m pod stávajícím povrchem. Nelze proto vyloučit, že tento stav je i jednou z příčin statických poruch, jimiž je kostel trvale postižen (jedná se zejména o praskliny v klenbách, ale i v severovýchodním závěru kostela). Původní románská stavba byla navíc plochostropá, nyní je však presbytář společně s barokně-klasicistní chrámovou lodí (postavena v letech 1782 – 1792) zaklenut. Malta základového románského zdiva je středně až tmavě okrová, poměrně kvalitní, z hrubšího písku a s častými vápennými zrny. Za zmínku stojí skutečnost, že v nadzemní části této zdi bylo roku 1993 zdokumentováno i klasové zdivo a ve fasádě je v současnosti přiznáno i jedno úplné a část dalšího pískovcového ostění románského okna.

V jihovýchodní základové zdi stávajícího presbytáře, která je zděna makroskopicky totožnou maltou jako severozápadní zeď, nebyly žádné kamenné kvádrůky zjištěny. Naproti tomu však došlo k částečnému odhalení paty pískovcového bočního vstupního portálu, známého rovněž od roku 1993, avšak v současnosti skrytého pod omítkou. Nápadný byl poměrně častý výskyt zbytků mladších plent, které svědčí minimálně o jedné opravě tohoto dnes podzemního zdiva. Byla provedena barevně odlišnou světlejší maltou, někdy byly některé větší spáry mezi kameny druhotně zaceleny i s kousky cihel. Část předzákladu byla taktéž v minulosti zničena.

Podél celé jihovýchodní strany stávající chrámové lodi, ale částečně i stávajícího presbytáře, byla zjištěna místa až 1,00 m mocná terénní dorovnávká, která vznikla jednorázově, a to nejspíše v průběhu 1. poloviny 20. století. Na pozdně barokní chrámové lodi zakonzervovala i starší, avšak již cementovou, velmi pevnou omítku. Při stávajícím bočním vchodu do chrámové lodi byly v této

omítce dobře patrné i otisky zrušeného pískovcového schodiště. Tato terénní úprava okolí kostela s největší pravděpodobností souvisí se snahou čelit následkům výše zmíněné statické poruchy. Za zmínku stojí též skutečnost, že až do konce 1. třetiny 19. století se v okolí kostela nalézal hřbitov.

Z movitých nálezů je nutno zmínit, byť nečetné, fragmenty tuhé pozdně hradištní keramiky. Nalezena byla taktéž i vrcholně středověká a novověká keramika. Pozoruhodná je pak středověká mosazná kruhovitá opasková přezka a raně novověký mosazný křížek.

První písemná zmínka o loštickém kostele sv. Prokopa je z roku 1397, kdy nad ním Heralt Kunštátský převzal od markraběte Jošta, spolu s bouzovským panstvím a Lošticemi i patronátní právo (Kašpárková, Hořínek, Richterová 1993, 4).

Karel Faltýnek

Literatura

Kašpárková, S., Hořínek, J., Richterová, H. 1993: *Loštice, farní kostel sv. Prokopa. Stavebně – historický průzkum východní části.* Nepublikovaný rkp. Uloženo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci.

Resumé

Loštice (Bez. Šumperk), Komenského Straže, Parz. Nr. 632/1. Mittelalter, Neuzeit. Stadt, Pfarrkirche. Rettungsgrabung.

LUKÁ (OKR. OLOMOUČ)

Intravilán, parc. č. 899/1. Středověk, novověk. Sídliště, vesnice. Záchraný výzkum.

Lokalizace v S-JTSK: plocha vozovky mezi body 1) X = 1113233,94, Y = 568317,58; 2) X = 1113246,11, Y = 568299,58; 3) X = 1113205,89, Y = 568253,81; 4) X = 1113166,47, Y = 568195,87; 5) X = 1113149,54, Y = 568159,36; 6) X = 1113131,28, Y = 568172,32.

V jarních měsících roku 2015 proběhl archeologický dohled v obci Luká, jenž byl vyvolán úpravou veřejných ploch a zejména vozovky podél jihovýchodní strany návsi.

V prvé fázi byly pod stávající vozovkou hloubeny liniové